

У рубрици ПРОЗОРИ „Повеља“ ће доносити личне изборе из стваралаштва најпознатијих савремених песника са исповедним коментаром како су настале песме.

У овом броју доносимо песме Божидара Шујице, песника средње генерације, са избором објављених и необјављених песама.

ТРЕБА да напишем белешку о себи за »ПОВЕЉУ«. Присећам се да сам већ негде написао да не могу о себи ни речи казати, а да не споменем део детињства у краљевачкој железничкој колонији 1941–1943 . . . Мајку и мене, избеглице из Косова Поља, прихватили су жељезничари . . . Али ја се тога периода мог детињства једва сећам, односно, уопште се ничег не сећам. Оно чега се ипак упечатљиво сећам то је да су све жене у Краљеву носиле црнину; и да су авиони и јутром и вечером митраљирали жељезничку станицу . . . Оно чега се не сећам, у складу је, можда, са Фројдовим тумачењима, да је све то не-сећање поетско-рудно налазиште. И ко уђе у неку од тих јама – никад заправо не престаје да копа. Сва моја поезија је из тих крвокопа, окрвављена музика . . .

1985. 9. 9.

Божидар ШУЈИЦА

ЈАРАЦ СА ДИВЉИМ И НАСМЕЈАНИМ ОЧИМА

Јарац са дивљим и насмејаним очима

Јарац са дивљим и насмејаним очима
Гледа са дивљећем веселу дружину
Сатира вила пастира мотоциклиста
Мекеће као пролеће здрав и бео као снег
Окреће се око себе као држаља у котлу
Врео богат рудом која ослобађа кисеоник
О, хвалисава дрска мегданџијска снаго
Нагло се трзаш Ослушкујеш Брадом мутиш воду
у близини вук певач мрки са гранчица
Стреса росу и ти полазиш ка њему. Играш
Са њим и у јеку игре Стајеш преда њ
Као пред тешким опојним мирисом

Стазе

Кажем, најзад шрап, од оварајући број, пробуђени
орган
Оживљени огањ, друга појава, локве и клинови
Много пута: тресак музејских витрина са
примерцима
Проклијалог ћутања, брушеног вапаја, промрзлог
шкргута
Бацам скривене узде и изговарам децији плач
Зној и срећу, наднице остарелих орлушина
Улоге зечева у лову, живице натоварене црним
рибизлима лажу
Псе што лају на паное исписане великим словима
У први сумрак кад је још светло и листови
Успављују врапце на врховима грана
Неодржане говоре: стотине кишобрана што
посматра
Утакмицу и савија у футроле своје власнике до
следеће утакмице
Семафоре у магли што изненађују људе и ствари
као смрт

Летаче, скретаче, тесанике и киоске
Беле раде и кајгане на узбрдици с друге стране
дуге
Ровове и пузавице што се ужасно муче да се
Домогну светлости, изваљена стабла у пазуху
планине
Урапаве матрице, градове из давних времена
У које се сумња да су икад постојали
Храстове, љубимце муња; режу самог себе
Далеке стазе до самог себе, сечење живог меса
са самог себе
Чувам: густом самоћом дрвећа, брзим
рефлексом
Гвожђа у додиру са слепљеним магнетским
шибама
Бесом стена што су из очију избацили мрачни лик
свежине
И замениле га веселим покретним породицама
корова

*
* *

Нова мода с мршавим и прозирним
Телом лисице провући ће
Расцветани реп кроз фризури и убећења
И дворишта биће без зидова
И зидови биће без цигли и цигле
Биће ван зидова И прозори ће
Пулсирати и просијавати кроз
Багремове трепавице што
Окружују огроман зелени поглед
Не хвали се добрим укусом од
Италијана нећеш направити боље
Ципеле Ма протерао из поезије
Метафору и речцу као И без њих
Лаж ће имати влажан и бљештав сјај!

XX век

У вејавици
Оштре жице
Очију
Што ткају
Тешка
Двострука крила
Којима лети Беда

Где престаје страх
А где настајеш ти
Веку мој
Главурдо
Устоличена
На снажним
Раменима полиције!

Ветар плаче друкчије
Него што у ветру
Плачу
Тамнице

Најјачи цвокоће твој кликтач
Зоро
Са великим
Напаћеним
Осмехом!

Резач нагласка
Исеца
Дроњке ветра
И олуја
Одлази
Тамо
Где је води
Звоњава јучерашња
Песников убућао се смели дар Предвићања!

Песма је једна од човекових животиња

Песма је једна од
Човекових
Животиња
Папа порока
Ситно
Лишиће
На хумци
Она хоће да
Ослободи
Све
Наказно
Говори онолико
Колико јој налаже
Дужност
Ђутања
Стомак јој је у глави
Мозак у трбуху Под микроскопом

Има
Смешан
Изглед
Њен ваздух је
Хладан и она
Зими
На псећи начин
Грли
Шта смо ми једно
другом Ти што осећаш мирисе
Мојих
Сатова? Твој дуг је попут
Гроба Кљуцаш Кљуцаш по
Буњишту
(Језика)
И избацујеш
Из копа дубоког и мутног
Комаде
Да блистају
Одвојени
Ижљобовани
Стадима јамбова
И одвезени
Патролним колима у
Тамнице толико прозирне
Да су готово
Невидљиве

Крик животиње

Крик животиње сломљен и раздирући
У дивљој слави, суровом нежности
Поздравља женку, њен мирис још врући,
Љубављу равној људској настраности!

Воleti те зубе који не праштају,
Ту гипкост масивну, то гажење бешумно
И те жућкасте очи које не маштају
О, његова је гордост воleti безумно!

Куд год пролази светлост се спаја са страићу
Његовом коју је измучило неверство!
Чекајући нежна стада, братинску крв са слаићу
Испија као да пије своје жестоко зверство!

Окрећући нагло звездама краву гривну,
Као пламен на крову, он пожели несвесно
док је гледао у небо и себи смрт дивну
Тамо, дубоко у ваздуху где није тесно!